

Procesy poznawcze

Cognitive psychology

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok I/ Semestr II
Poziom kształcenia	Studia I stopnia
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Kierunkowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	-
Status przedmiotu	Obligatoryjny

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne				
Wykład	30	24	5	Egzamin	50%	
Ćwiczenia	30	16		Zaliczenie na ocenę	100	
Razem za zajęcia dydaktyczne	60	40				
Praca własna studenta	45	65				
Ogółem	125	125				

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Student zna podstawowe teorie wyjaśniające procesy poznawcze człowieka, w tym percepcję, uwagę i pamięć.
2.	Student potrafi zastosować wybrane modele teoretyczne do analizy danych empirycznych oraz konkretnych procesów poznawczych.
3.	Student rozumie charakterystykę i funkcję procesów poznawczych oraz ich rolę w ludzkiej psychologii.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna podstawowe teorie percepcji, uwagi, pamięci, wiedzy oraz rozumowania.	Ps_WG10_Lic	Egzamin pisemny – pytania zamknięte, kolokwium pisemne, praca pisemna.
W2	Student zna podstawowe metody badawcze wykorzystywane w badaniach percepcji, uwagi, pamięci, wiedzy oraz rozumowania.	Ps_WG10_Lic	Egzamin pisemny – pytania otwarte, kolokwium pisemne, praca pisemna.
W3	Student zna i rozumie podstawowe założenia, na których opiera się paradygmat psychologii poznawczej i potrafi odróżnić je od założeń właściwych dla innych paradygmatów oraz wskazać obszary, w których paradygmaty te się uzupełniają.	Ps_WG03_Lic	Egzamin pisemny – pytania zamknięte, praca pisemna.

UMIĘJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi powiązać dane empiryczne (sposób zachowania osób badanych w specyficznych warunkach eksperymentalnych) z właściwą interpretacją w odniesieniu do wybranego modelu teoretycznego w psychologii poznawczej.	Ps_UW03_Lic	Kolokwium pisemne, praca pisemna, ćwiczenia w trakcie zajęć (rozwiązywanie problemów, analiza i interpretacja zjawisk), aktywność na zajęciach (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).
U2	Student potrafi opisać metodologię badawczą, wyniki oraz wnioski z sugerowanego eksperymentu w ramach psychologii poznawczej.	Ps_UW03_Lic	Kolokwium pisemne, praca pisemna, ćwiczenia w trakcie zajęć (rozwiązywanie problemów, analiza i interpretacja zjawisk), aktywność na zajęciach (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).

U3	Student potrafi wyjaśnić zróżnicowane zjawiska psychologiczne w odniesieniu do prawidłowego i zaburzonego funkcjonowania procesów poznawczych.	Ps_UW02_Lic	Egzamin pisemny – pytania zamknięte, ćwiczenia w trakcie zajęć (rozwiązywanie problemów, analiza i interpretacja zjawisk), aktywność na zajęciach (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).
----	--	-------------	---

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do uczestnictwa w dyskusjach i debatach naukowych z zakresu psychologii poznawczej, w szczególności na temat nowych, rozwijających się kierunków badań i jej zastosowań.	Ps_KK02_Lic	Ćwiczenia w trakcie zajęć (rozwiązywanie problemów, analiza i interpretacja zjawisk), aktywność na zajęciach (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).
K2	Student jest gotów do praktycznego stosowania danych pochodzących z badań w dziedzinie psychologii poznawczej w szeregu naukowych i zawodowych kontekstów, w tym w kontekście klinicznym, zdrowotnym, edukacyjnym i społecznym.	Ps_KO05_Lic	Ćwiczenia w trakcie zajęć (rozwiązywanie problemów, analiza i interpretacja zjawisk), aktywność na zajęciach (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).
K3	Student jest gotów do wykorzystywania wiedzy i dorobku naukowego psychologii poznawczej w wielostronnym rozpatrywaniu zróżnicowanych zjawisk społeczno-kulturowych.	Ps_KK02_Lic	Ćwiczenia w trakcie zajęć (rozwiązywanie problemów, analiza i interpretacja zjawisk), aktywność na zajęciach (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin			
		Wykład		Ćwiczenia	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Wprowadzenie do psychologii poznawczej. Przedmiot zainteresowań psychologii poznawczej, podstawowe założenia i paradygmat. Przetwarzanie informacji. Definicja informacji. Mózgowe podłoże procesów poznawczych.	3	2	2	1
2.	Reprezentacje umysłowe i pojęcia. Wybrane zagadnienia z zakresu reprezentacji umysłowych i pojęć. Pojęcie reprezentacji umysłowej. Rodzaje reprezentacji umysłowych. Reprezentacje obrazowe. Teoria Kosslyna. Demonstracja: Rotacje umysłowe; Teorie pojęć.	2	2	2	1
3.	Percepcja. Wybrane zagadnienia z zakresu percepcji. Percepcja wzrokowa – podstawy anatomiczne. Podstawowe pojęcia (wrażenie, spostrzeżenie, bodziec proksymalny, dystalny). Spostrzeganie głębi. Wybrane złudzenia percepcyjne i ich interpretacja. Demonstracja metodologii eksperymentalnej w badaniach percepcji.	3	3	3	2
4.	Wybrane zagadnienia z zakresu uwagi. Definicja uwagi. Uwaga, funkcje wykonawcze. Eksperymentalne badanie uwagi. Demonstracja: Słuchanie dychotyczne, zadanie Posnera, niewidzenie zmian. Funkcjonowanie uwagi w kontekście środowiskowym. Czynniki wpływające na uwagę. Zaburzenia uwagi, możliwości ćwiczeń i rehabilitacji.	3	3	3	2
5.	Wybrane zagadnienia z zakresu kontroli poznawczej. Demonstracja: poszukiwanie wzrokowe, automatyzacja. Funkcje zarządcze. Demonstracja: efekt interferencji Stroopa, hamowanie. Świadome i nieświadome procesy poznawcze. Metodologia badawcza.	2	2	3	1
6.	Wybrane zagadnienia z zakresu pamięci. Modele magazynowe, magazyn sensoryczny, magazyn pamięci krótkotrwałej i długotrwałej. Procedura Sperlinga. Badanie krzywej pozycyjnej; Badanie pojemności pamięci roboczej. Modele pamięci roboczej	3	2	3	2
7.	Wybrane problemy z zakresu rozumowania i myślenia. Rozumowanie dedukcyjne i indukcyjne. Rozumowanie sylogistyczne. Demonstracja: zadanie selekcyjne Wasona.	3	2	3	1

	Komputerowa symulacja procesów poznawczych: sztuczna inteligencja.				
8.	Wybrane zagadnienia z zakresu podejmowania decyzji i wydawania sądów. Tendencyjność w wydawaniu sądów. Wybrane heurystyki; Demonstracja: Problem Lind. Sądy intuicyjne, dwa systemy myślenia. Demonstracja: Test refleksji poznawczej (Cognitive reflection test, CRT). Poznawcze czynniki wpływające na procesy decyzyjne.	3	2	3	1
9.	Wybrane zagadnienia z zakresu rozwiązywania problemów: Problem, definicja, problem według psychologii Gestalt. Podejście Simona i Newella do rozwiązywania problemów. Rozwiązywanie problemów przez analogię. Demonstracja: wieża z Hanoi, problem radiacji, problem szachownicy.	3	2	3	2
10.	Wybrane zagadnienia z zakresu psycholingwistyki. Fonologia, leksykon, gramatyka, dwujęzyczność. Reprezentacja języka w umyśle. Rozumienie języka niedosłownego. Poznawcze procesy czytania.	3	2	3	1
11.	Kolokwium/Egzamin	2	2	2	2
Razem		30	24	30	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Wykład informacyjny i/lub problemowy z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny, analiza przykładów, debata, symulacje.
Ćwiczenia	Wykład konwersatoryjny, analiza przykładów, dyskusja, burza mózgów, rozwiązywanie zadań, ćwiczenia laboratoryjne, symulacje.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)	
	Wykład	Ćwiczenia
Egzamin pisemny	100%	0
Kolokwium	0	50%
Przygotowanie pracy zaliczeniowej	0	45%
Wypowiedzi ustne podczas zajęć (np. w trakcie dyskusji, debaty)	0	5%
Razem	1	1

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Przygotowanie do udziału w zajęciach (np. wstępna lektura, przygotowanie lub zgromadzenie materiałów.)	5	10
2.	Wykonanie ćwiczeń lub zadań po zajęciach (jako utrwalenie lub rozszerzenie treści z odbytych zajęć)	5	10
3.	Przygotowanie pracy pisemnej poza zajęciami	10	10
4.	Lektura obowiązkowa	10	15
5.	Obowiązkowe zapoznanie się z innymi materiałami lub treściami (np. materiałami audio, wideo, narzędziami, pomocami, oprogramowaniem, sprzętem, aktami prawnymi, dokumentacją, warunkami miejsca pracy itp.)	5	10
6.	Przygotowanie do kolokwium	5	5
7.	Przygotowanie do egzaminu	5	5
Razem		45	65

Literatura obowiązkowa

1.	Nęcka, E., Orzechowski, J., Szymura, B., Wichary, S. (2020). <i>Psychologia poznawcza</i> . Wydawnictwo Naukowe PWN.
2.	Eysenck, M., Keane, M. T. (2015). <i>Cognitive psychology: A student's handbook</i> . Psychology Press.
3.	Kellog, R. T. (2016). <i>Fundamentals of cognitive psychology</i> . SAGE Publications.

Literatura uzupełniająca

1.	Gagné, N., & Franzen, L. (2023). How to run behavioural experiments online: Best practice suggestions for cognitive psychology and neuroscience. <i>Swiss Psychology Open: the official journal of the Swiss Psychological Society</i> , 3(1).
2.	Alhadad, S. S. (2018). Visualizing data to support judgement, inference, and decision making in learning analytics: Insights from cognitive psychology and visualization science. <i>Journal of Learning Analytics</i> , 5(2), 60-85.
3.	Molinaro, P. F., Fisher, R. P., Mosser, A. E., & Satin, G. E. (2019). Train-the-trainer: Methodology to learn the cognitive interview. <i>Journal of Investigative Psychology and Offender Profiling</i> , 16(1), 32-43.

Inne materiały dydaktyczne

1.	Eksperymenty z zakresu psychologii poznawczej. Demonstracje online oraz aplikacja.
2.	Wybrane publikacje naukowe z zakresu psychologii poznawczej.
3.	